

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Kiekeboe en Olke Bolke

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 11 november 2022

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 6 oktober 2022 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op Kiekeboe en Olke Bolke in Valkenswaard van stichting Peuterdorp.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2022 een themaonderzoek uitvoeren naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden. In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor de voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien zeer betrokken pedagogisch medewerkers die in hun werkwijze en aanbod rekening houden met wat de peuters nodig hebben. Zij werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren.

Zij houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

Er is op het kinderdagverblijf veel aandacht voor de inrichting van de ruimte(n) en zien we bijvoorbeeld gevarieerde speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn kunnen spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen kunnen leren.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leerkracht van groep 1-2 van de basisschool. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kindcentrum

Kinderopvangorganisatie:
Peuterdorp

LRK-nummer: 291934791

Totaal aantal doelgroeppeuters: 4

en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding maakt jaarlijks samen met het team een plan, waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

De doelen die worden gesteld om de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden (spelen, gedrag, taal, rekenen en bewegen) zouden moeten halen aan het einde van de voorschoolse periode kunnen nog concreter geformuleerd worden. Dit is zowel op individueel, groepsniveau als op locatieniveau van belang.

De samenwerking met de basisschool kan zich verder ontwikkelen. Het is in de eerste plaats van belang om na te denken over de gezamenlijke visie op de ontwikkeling van het kind waardoor de doorgaande lijn in de voor- en vroegschool van onder meer het aanbod, de zorg en begeleiding en het ouderbeleid inhoudelijk meer op elkaar kunnen worden afgestemd. Zo is er in principe sprake van een warme overdracht van de voor- naar de vroegschool, echter de informatie die wordt doorgespeeld vanuit de voorschool wordt blijkbaar nog niet altijd direct doorvertaald in het handelen van de leerkrachten van de groepen 1 van de basisschool.

We hoorden signalen dat leerkrachten de overdracht vaak 'nog even laten liggen' om eerst een eigen beeld van de kinderen te krijgen voordat van de warme overdrachtinformatie gebruik wordt gemaakt. Dat vinden wij een onwenselijke situatie.

Vervolg:

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie, de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op Kiekeboe en Olke Bolke.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep(en), documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, zorgcoördinatoren en locatiemanagers en de houder. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de houder van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op Kiekeboe en Olke Bolke.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op Kiekeboe en Olke Bolke als Voldoende. De meeste standaarden zijn voldoende, echter op enkele standaarden kan de kwaliteit nog verbeteren.

Context

De ve groepen zijn gehuisvest in een Kindcentrum met diverse voorzieningen. De kinderopvanggroepen en het management zijn gehuisvest in een aparte vleugel van dit Kindcentrum en hebben meerdere ruimtes tot hun beschikking. Tevens kunnen zij gebruik maken van een (gezamenlijke) speelzaal en een ruime speelplaats. Het contact met de naastgelegen(onderbouwgroepen van de) basisschool is relatief gemakkelijk mogelijk.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft in februari 2022 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven we per kwaliteitsgebied de waarderungen en de resultaten van het onderzoek op Kiekeboe en Olke Bolke.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod	•		
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard Aanbod waarden we als Kan beter.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een genormeerde vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

In de uitwerking van de thema's komen alle vier de domeinen weliswaar terug, echter er zijn geen duidelijke plannings beschikbaar waarin te zien is hoe de pedagogisch medewerkers het aanbod afstemmen op verschillen in leeftijd en ontwikkeling tussen de peuters (differentiatie).

Positief vinden we de inrichting van de centrale vve ruimte. Deze is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taaluitlokkend. Er zijn verschillende hoeken ingericht en de (veelal echte) materialen sluiten aan bij de verschillende fasen van de spelontwikkeling van peuters. Echter de tweede ruimte waarvan gebruik werd gemaakt op de bezoekdag, waar met een klein groepje werd gewerkt, was niet echt uitdagend en enigszins karig ingericht.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard Zicht op ontwikkeling waarden we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen

hiervoor zijn.

Het intakegesprek met de ouders geeft de voorschool een eerste beeld van waar de peuters staan. Hierna verzamelen de pedagogisch medewerkers voortdurend ontwikkelingsgegevens over hun peuters en bespreken deze met elkaar en (bij opvallendheden of wanneer het een doelgroepeuter betreft), met de coach/ intern begeleider. De ouders met wie we spraken, vinden dat zij goed op de hoogte worden gehouden door de pedagogisch medewerkers over de ontwikkeling van hun kinderen.

Er ligt ook een aandachtspunt. De beschikbare ontwikkelingsgegevens kunnen explicieter gebruikt worden bij de begeleiding van groepjes en/of individuele peuters van wie de ontwikkeling achterblijft of dreigt te blijven, of juist voorloopt. We hebben hier voorbeelden van gezien, echter deze zijn veelal nog te ruim en te algemeen en weinig concreet beschreven op wat de betreffende kinderen nu op welk gebied precies nodig hebben.

Dit aandachtspunt sluit aan bij het genoemde verbeterpunten onder standaard OP1.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

De standaard Pedagogisch-educatief handelen waarderen we als Voldoende.

De sfeer in de groep is prettig. De peuters waren tijdens onze observatie zichtbaar op hun gemak. Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers is respectvol en gericht op ondersteuning en uitdaging. Sterk is de manier waarop zij de zelfstandigheid en het probleemoplossend vermogen van de kinderen stimuleren.

Binnen het educatief handelen zien wij dat de pedagogisch medewerkers gericht zijn op taalstimulering. Zij stellen gevarieerde vragen om taalreacties uit te lokken bij de peuters.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor uitdagende speel en leeromgeving waardoor de peuters actief en betrokken zijn bij hun spel. Er ligt ook een aandachtspunt. De pedagogisch medewerkers kunnen instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd nog beter afstemmen op de verschillende ontwikkelingsniveaus van de peuters. Het helpt hierbij om vooraf (meer) activiteiten in te plannen die gericht zijn op de doelen voor groepjes en individuele peuters.

OP6. Samenwerking

De standaard Samenwerking waarderen we als Kan beter.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisschool/scholen door bij de overdracht informatie over de doelgroepeuters uit te wisselen. Er zijn heldere afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool, in de vorm van een overdrachtschema voorschool- basisschool (april 2018).

Voor de doelgroepeuters is sprake van een 'warme overdracht' van

deze gegevens.

Wat echter beter kan is de samenwerking met de basisschool van dit kindcentrum, deze kan zich verder ontwikkelen. Het is in de eerste plaats van belang om na te denken over hoe de doorgaande lijn in de voor- en vroegschool van onder meer het aanbod, de zorg en begeleiding en het ouderbeleid inhoudelijk meer op elkaar kunnen worden afgestemd. Zo is er in principe sprake van een warme overdracht van de voor- naar de vroegschool, echter de informatie die wordt doorgespeeld vanuit de voorschool wordt blijkbaar nog niet altijd direct doorvertaald in het handelen van de leerkrachten van de groepen 1/2 van de basisschool.

We hoorden signalen dat leerkrachten de overdracht vaak 'nog even laten liggen' om eerst een eigen beeld van de kinderen te krijgen voordat van de warme overdrachtinformatie gebruik wordt gemaakt. Dat vinden wij een onwenselijke situatie die verbetering behoeft en waar de leiding van beide organisaties heldere afspraken over zouden dienen te maken.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie

K

V

G

OR1 Ontwikkelingsresultaten

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard Ontwikkelingsresultaten waarderen we als Kan beter.

Deze standaard kan beter omdat de voorschool nog beter kan nagaan of de individuele groei aan het einde van de voorschool naar verwachting is. De voorschool stelt zich weliswaar als doel dat de kinderen goed mee moeten kunnen doen op de basisschool, maar kan deze doelen nog verder specificeren in haar pedagogisch beleidsplan. Ook is dit niet nader uitgewerkt voor de verschillende ontwikkelingsgebieden. Daardoor is lastig vast te stellen of (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1-2 van de basisschool gaan.

Met de gemeente Valkenswaard tracht men al jaren concrete en meetbare resultaatafspraken te maken over wat er bereikt moet zijn aan het einde van de voor- en vroegschoolse periode en hoe de aanlevering van alle gegevens plaats dient te vinden. Dit overleg waarvoorheen de onderwijsbesturen veelal afwezig waren, maakten het moeilijk hier concreet beleid op te maken, omdat hier alle partners hun fiat aan moeten geven. Nu deze betrokkenheid inmiddels sterk vergroot is, kunnen er ook afspraken gemaakt worden over de te bereiken resultaten van het voor- en vroegschoolse beleid.

Wij dagen de partners dan ook van harte uit hier nu definitief en eenduidig werk van te maken.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard Kwaliteitszorg waarden we als Voldoende.

De houder van het kinderdagverblijf heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

Het kinderdagverblijf heeft ambitieuze doelen geformuleerd. De leiding van het kinderdagverblijf evalueert via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan en kijkt zij of peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg brengt de leiding regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld. Daarnaast worden ouders bevroegd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

Er ligt voor de leiding een kans om het zicht op de kwaliteit van de voorschoolse educatie te verdiepen. Bijvoorbeeld door het evaluatie-instrument aan te vullen met kwaliteitsaspecten die specifiek gericht zijn op het geven van voorschoolse educatie aan geïndiceerde peuters.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard Kwaliteitscultuur waarden we als Voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse

educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard Verantwoording en dialoog waarderen we als Voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij voorschoolse educatie hebben gehad. We zien ook dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. De leiding van het kinderdagverblijf bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze goed op de hoogte worden gehouden van wat er speelt in de voorschool.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

De onderwijsinspecteur heeft op 6 oktober 2022 een onderzoek uitgevoerd op de voorschoolse voorziening van Peuterdorp Kiekeboe & Olke Bolke.

Ten eerste wil ik de inspecteur bedanken voor het prettige bezoek en het toezien op de kwaliteit van de voorschoolse educatie welke wij iedere dag nastreven.

Ontzettend fijn om te lezen dat de betrokkenheid van de pedagogisch professionals is opgemerkt als 'zeer betrokken'. En dat zij op een positieve wijze met de kinderen omgaan.

We gebruiken bij ieder thema de ruimte en inrichting als derde pedagoog, mede door middel van het interieurbeleid.

Doordat we jaarlijks met elkaar een plan maken, leidinggevende, pedagogisch coach en de pedagogisch professionals, wordt de draagkracht van de kwaliteit door iedereen gedragen, geborgen en uitgevoerd. Tevens zijn de ouders tevreden over de peuteropvang, we doen hier elke dag onze uiterste best voor en zijn wij partner in de opvoeding van hun kind.

Uit de inspectie komen onderdelen naar voren waar we verder in willen ontwikkelen en kwaliteitsslagen in gaan maken. We gaan ons meer focussen op het verbeteren van de concretisering van de ontwikkelingsgebieden en daarbij de doelen concreter formuleren.

Als tweede punt komt de samenwerking met de basisschool naar voren. Hier zijn we, samen met de basisschool, al over in gesprek.

Door omstandigheden, denkende aan corona en een directeurswisseling, zijn bepaalde zaken in mindere mate opgepakt. In het nieuwe jaar willen we de samenwerking verder oppakken, denkende aan een gezamenlijke visie en het neerzetten van een doorgaande lijn. Op dit moment worden enkele samenwerkingsactiviteiten reeds opgepakt, onder meer overleggen tussen de directeuren van de opvanglocatie en school en activiteiten tussen peuter- en kleutergroepen. Thema's die hetzelfde zijn op de opvanglocatie en school maar nu nog naast elkaar lopen. Ieder jaar zal hierin ontwikkeling te zien zijn en willen wij steeds meer hand in hand samengaan met de basisschool. Wij zien uit naar deze intensievere samenwerking.

Ik ben trots op mijn team en hoe zij iedere dag hun betrokkenheid en professionaliteit in de omgang met kinderen verwezenlijken.

Nogmaals dank voor de fijne inspectie en het geleverde rapport.